

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 9C/344/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7815210341
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hvastová
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2021:7815210341.5

Uznesenie

Okresný súd Rožňava v právnej veci žalobkyň: 1) V. B., N.. XX.XX.XXXX, A. Q. X, XXX XX T. a 2) J. R., N.. XX.XX.XXXX, A. W. X, XXX XX K., zastúpené: JUDr. Ladislav Török, advokát so sídlom Šafárikova 8, 048 01 Rožňava, proti žalovaným: 1) Š. Y., N.. XX.XX.XXXX, A. Z. XXXX/X, XXX XX T. a 2) E. V., N.. XX.XX.XXXX, A. Z. XXXX/XX, XXX XX T.Ľ., zastúpení: Mgr. Silvia Kováčová, advokátka so sídlom Námestie baníkov 1, 048 01 Rožňava, v konaní o určenie, že vecné bremeno nie je, takto

rozhodol:

I. Súd stranám sporu nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyne podanou žalobou sa domáhali určenia, že zriadenie vecného bremena spočívajúce v práve bezplatného užívania pivnice nachádzajúcej sa pod pozemkom „. K. parc. č. X o výmere XX m² (zastavaná plocha a nádvorie) a pod stavbou so súpisným č. X na parc. č. X, zapísané na liste vlastníctva č. XXXX pre k. ú. T.Ž. v prospech žalovaného v 1) rade v podiele 1 a v prospech žalovaného v 2) rade o podiele 1 je neplatné.

2. V priebehu konania žalobkyne písomným podaním zo dňa 20.03.2019 navrhli, aby súd pripustil zmenu žaloby, v zmysle ktorej navrhovali, aby súd určil, že vecné bremeno spočívajúce v práve časovo neobmedzeného a bezplatného užívania nehnuteľnosti v k. ú. T. „pivnice“ pod pozemkami parc. č. X, X, X, X, X, X v rozsahu vyznačenom geometrickým plánom č. 17130964-38/2000 Ing. Jarmily Vajdovej, pre osoby oprávnené z vecného bremena žalovaných v 1) a 2) rade, ktorým práva z vecného bremena vznikajú v rovnakých podieloch po 1-ici, vznikuté na základe Dohody o zriadení práva vecného bremena zo dňa 24.05.2000, uzavretej formou notárskej zápisnice NZ: 188/2000 medzi V. Š. a žalovanými v 1) a 2) rade, viažuce sa na nehnuteľnosť alebo vlastníctvo k nehnuteľnosti vyššie uvedených nie je, resp. neexistuje.

3. Na pojednávaní dňa 16.04.2019 súd žalobkyňami navrhovanú zmenu žaloby uznesením pripustil, vyhláseným za prítomnosti právnych zástupcov strán sporu na pojednávaní.

4. Na základe toho predmetom konania, o ktorom súd rozhodoval rozsudkom zo dňa 16.04.2019 sp. zn. 9C/344/2015-186 bolo určenie, že vecné bremeno spočívajúce v práve časovo neobmedzeného a bezplatného užívania nehnuteľnosti v k. ú. T. „pivnice“ pod pozemkami parc. č. X, X, X, X, X, X v rozsahu vyznačenom geometrickým plánom č. 17130964-38/2000 Ing. Jarmily Vajdovej, pre osoby oprávnené z vecného bremena žalovaných v 1) a 2) rade, ktorým práva z vecného bremena vznikajú v rovnakých podieloch po 1-ici, vznikuté na základe Dohody o zriadení práva vecného bremena zo dňa 24.05.2000, uzavretej formou notárskej zápisnice NZ: 188/2000 medzi V. Š. a žalovanými v 1) a 2) rade, viažuce sa na nehnuteľnosť alebo vlastníctvo k nehnuteľnosti vyššie uvedených nie je, resp. neexistuje.

5. Okresný súd Rožňava rozsudkom zo dňa 16.04.2019 sp. zn. 9C/344/2015-186 rozhodol v merite veci tak, že žalobe čiastočne vyhovel.

Určil, že právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúcemu v práve časovo neobmedzeného a bezplatného užívania nehnuteľnosti v k. ú. T. „pivnice“ pod pozemkom parcely KN-C č. X. o výmere XX m², zastavané plochy a nádvoria, vedenej na liste vlastníctva č. XXXX k. ú. T., v rozsahu vyznačenom geometrickým plánom č. 17130964-38/2000 J.. Q. M., pre osoby oprávnené z vecného bremena žalovaných v 1. a 2. rade, ktorým práva z vecného bremena vznikajú v rovnakých podieloch po 1-ici na základe Dohody o zriadení práva vecného bremena zo dňa 24.05.2000, uzavretej formou notárskej zápisnice NZ: 188/2000 medzi V. Š. a žalovanými v 1. a 2. rade, viažuce sa na nehnuteľnosť alebo vlastníctvo k nehnuteľnosti pozemku parcely KN-C č. X o výmere XX m², zastavané plochy a nádvoria, vedenej na liste vlastníctva č. XXXX k. ú. T. nie je (I. výrok).

Žalobu v prevyšujúcej časti zamietol (II. výrok) a stranám sporu náhradu trov konania nepriznal (III. výrok).

Výroky I. a II. vyššie uvedeného rozsudku nadobudli právoplatnosť dňa 04.06.2019

6. Z odôvodnenia vyššie uvedeného rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že po vykonanom dokazovaní súd žalobe čiastočne vyhovel, pretože dospel k záveru, že žalobkyne majú naliehavý právny záujem na požadovanom určení ohľadom nehnuteľností, ktorých sú vlastníčkami vedených na LV č. XXXX k.ú T., majú právny záujem na tom, aby na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. T. v časti C nebola vyznačená ľarcha - vecné bremeno zriadené na základe Dohody zo dňa 24.05.2000.

Žalobkyne neboli účastníkmi Dohody o zriadení vecného bremena, preto pre žalobkyne z tejto Dohody nevyplyvali žiadne povinnosti. V konaní nebol preukázaný vznik vecného bremena zaťažujúci nehnuteľnosti žalobkýň ani inými spôsobmi uvedenými v ustanovení § 151o Občianskeho zákonníka, na základe čoho by žalobkyne boli v postavení povinnej osoby. Ďalším dôvodom pre čiastočné vyhovenie žalobe bola tá skutočnosť, že pivnicu je potrebné považovať za samostatnú vec, podzemnú stavbu, ktorá nie je súčasťou pozemkov, pod ktorými sa nachádza, preto zápis vecného bremena na listy vlastníctva, na ktorých sú vedené nehnuteľnosti, pod ktorými sa pivnica nachádza nebol dôvodný.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol pre nedostatok právneho záujmu žalobkýň na požadovanom určení.

O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 CSP a uviedol, že žalobkyne boli v konaní čiastočne úspešné, preto náhradu trov konania stranám sporu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku, a to len proti výroku o nároku na náhradu trov konania, podali žalobkyne v zákonnej lehote odvolanie. Navrhli, aby odvolací súd napadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie zmenil tak, že prizná úspešným žalobkyniam nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Odvolanie podali z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

7. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

8. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

9. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

10. Krajský súd v Košiciach po preskúmaní výroku III. o trovách konania rozsudku súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo, rozsudok vo výroku III. o trovách konania zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

11. Odvolací súd v odôvodnení zrušujúceho uznesenia uviedol, že z ustanovenia § 255 ods. 1 CSP vyplýva, že v sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu. Zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu) spočíva v tom, že strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Procesný úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. U žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu.

Pomer úspechu (miera úspechu) je základným meradlom pre nárok na náhradu trov. Ak mala strana plný úspech v spore, prizná sa jej celá náhrada trov konania. Ak žiadna zo strán nemala v spore plný úspech, má každá z nich úspech čiastočný, t. j. každá zo strán sporu (žalobca aj žalovaný) je sčasti úspešná a sčasti neúspešná. Ak mala strana úspech v spore len čiastočný, potom sa náhrada trov pomerne rozdelí. Aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú náhradu trov konania, musí to byť

prevažujúci úspech, teda, aby po porovnaní procesnej úspešnosti oboch sporových strán zostala ešte suma opodstatňujúca záver o prevažujúcom úspechu jednej zo strán sporu. Ak sa v spore navzájom vyvážia úspech a neúspech, náhrada trov sa spravidla neprizná žiadnej zo strán sporu. Na rozhodnutie súdu o priznaní náhrady trov konania má teda zásadný vplyv pomer úspechu konkrétnej sporovej strany voči protistrane. Pomer rozdelenia náhrady trov konania zodpovedá pomeru víťazstva strany vo veci samej, zníženého o pomernú časť jej neúspechu. Pomer úspechu treba určiť vždy, ak má byť náhrada trov rozdelená, pričom sa určuje k celému predmetu konania.

Vo všeobecnosti platí, že ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí. Pomerné rozdelenie trov je jednak odrazom reálneho výsledku sporu a jednak predstavuje prevenciu, aby strany nežalovali viac, ako im podľa hmotného práva patrí. Nakoľko niet žiadneho rozumného dôvodu, aby si strany v prípade čiastočného úspechu nahradili trovy konania navzájom, časť, ktorá sa prekrýva, sa odpočíta. Zásadne teda platí, že sa určuje najskôr pomer úspechu a neúspechu v spore a až keď došlo k pomernému rozdeleniu náhrady, vypočítajú sa vynaložené trovy, a to u strany, ktorej úspech bol vyšší a má teda nárok na ich náhradu. Ak by úspech strán v spore bol rovnaký - žalobca by vysúdil polovicu a žalovaný by sa polovicou ubránil (50% ku 50%), náhrada sa neprizná nikomu. Čiastočné procesné úspechy sa teda vzájomne do rovnakej výšky anulujú. Potom pri zásadne rovnakých čiastkových úspechoch súd môže vysloviť, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

12. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie v ďalšom konaní opätovne rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania, vyjadriť v čom konkrétne čiastočný úspech v spore spočíval, t. j. v akej časti súd žalobe vyhovel a v akej časti žalobu zamietol, bližšie konkretizovať ako dospel k záveru o rozsahu úspechu, resp. neúspechu jednotlivých strán sporu a v závislosti od toho posúdiť, či v danom prípade bola dôvodná aplikácia ustanovenia § 255 ods. 2 CSP.

13. Vychádzajúc z vyššie uvedeného právneho názoru vysloveného odvolacím súdom, súd prvej inštancie pristúpil k opätovnému rozhodnutiu o náhrade trov konania medzi stranami sporu.

14. Žalobkyne sa domáhali určenia, že právo zodpovedajúce vecnému bremenu viažuce sa na nehnuteľnosť, alebo vlastníctvo k nehnuteľnosti, t. j. na pozemky s parcelným číslom KN-C č. X, X, X, X, X, X k. ú. T. nie je, resp. neexistuje. Z takto vymedzeného žalobného petitu súd žalobe vyhovel iba ohľadom pozemku s parcelným číslom KN-C č. X o výmere XX m², zastavané plochy a nádvoría, vedeného na liste vlastníctva č. XXXX k. ú. T., ktorý pozemok je v podielovom spoluvlastníctve žalobkýň v rovnakých podieloch. Žalobkyne teda mali v konaní čiastočný úspech, nakoľko výrok č. I. rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 16.04.2019 sa iba čiastočne zhoduje so žalobným petitom.

Ohľadom ďalších nehnuteľností - pozemkov s parcelnými číslami KN-C č. X, X, X, X, X k. ú. T. súd žalobu zamietol z dôvodu neexistencie naliehavého právneho záujmu žalobkýň na tomto určení, nakoľko žalobkyne k týmto nehnuteľnostiam nepreukázali existenciu žiadneho právneho vzťahu, existenciu vlastníckeho alebo iného práva, z čoho vyplýva, že vo vzťahu k týmto pozemkom nemôžu mať žiaden právny záujem na požadovanom určení uvedenom v žalobnom petite.

15. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, žalobkyne boli úspešné v konaní ohľadom jednej nehnuteľnosti zo šiestich nehnuteľností uvedených v žalobnom návrhu, teda žalobkyne boli v konaní úspešné v 1/6-ine v pomere k celku, v percentuálnom vyjadrení boli úspešné na 16,66 % v pomere k celku.

16. Žalovaní boli úspešní v rozsahu 5/6-ín v pomere k celku, v percentuálnom vyjadrení boli úspešní na 83,34 % v pomere k celku.

17. Vychádzajúc z toho pri použití ustanovenia § 255 ods. 2 CSP, po odpočítaní pomeru úspechu žalobkýň od pomeru úspechu žalovaných, žalovaní by mali právo na pomernú náhradu trov konania vzniknutých na ich strane v rozsahu 66,68 % zo strany žalobkýň.

18. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní v zmysle ust. § 255 CSP. Za účelom odstránenia neprimeranej tvrdosti zákonných ustanovení na strany sporu výnimočne prichádza do úvahy aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v prípadoch, ak sú síce naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov

celkom alebo sčasti neprizná. Výnimočnosť prípadu môže spočívať tak v okolnostiach u strán sporu, ale aj v okolnostiach danej veci.

19. Z hľadiska aplikácie § 257 CSP sú podstatné tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj účastníkov v priebehu konania.

20. V danom prípade súd dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov stranám sporu vidí v okolnostiach prípadu, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, k podaniu žaloby.

21. Stav, ktorý viedol k podaniu žaloby, bol vyvolaný zápisom vecného bremena na list vlastníctva č. XXXX k. ú. T. (na ktorom sú vedené nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve žalobkýň) Okresným úradom Rožňava, odbor katastrálnym na základe Dohody o zriadení vecného bremena v prospech žalovaných zo dňa 24.05.2000. Žalobkyne pred podaním žaloby na súd mali záujem vyriešiť predmet sporu mimosúdne, písomnou komunikáciou s Okresným úradom v Rožňave, katastrálnym odborom, pričom v tejto komunikácii neboli úspešné. Na základe toho boli nútené podať žalobu na súd. Vzniknutú situáciu - zápis vecného bremena na list vlastníctva č. XXXX k. ú. T., na ktorom sú vedené nehnuteľnosti v spoluvlastníctve žalobkýň v rovnakých podieloch, nezapríčinili strany sporu.

22. Vychádzajúc z toho, že nie z pričinenia strán sporu došlo k vzniku súdneho sporu, súd videl dôvody pre použitie ustanovenia § 257 CSP pre rozhodovanie o náhrade trov konania, pričom dôvody hodné osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania stranám sporu súd vidí v nedôvodnom zápise vecného bremena na list vlastníctva, na ktorom sú vedené nehnuteľnosti v spoluvlastníctve žalobkýň. Po neúspešnej komunikácii o mimosúdnom riešení veci s Okresným úradom Rožňava, katastrálnym odborom, žalobkyne nemali inú možnosť, ako podať žalobu na súd.

23. Pred rozhodnutím o náhrade trov konania súd vyzval strany sporu na vyjadrenie k možnému použitiu ustanovenia § 257 CSP pre rozhodnutie o náhrade trov konania. Na základe výzvy súdu obidve strany sporu sa vyjadrili, že s použitím ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania, nesúhlasia. Žalobkyne žiadali priznať 100 % náhradu trov konania, ktorý návrh neodôvodnili. Žalovaní uviedli, že s aplikáciou ustanovenia § 257 CSP nesúhlasia. Svoje stanovisko tiež neodôvodnili.

24. Napriek stanovisku strán sporu súd pristúpil k aplikácii moderačného práva použitím ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania v prejednávanej veci, v záujme odstránenia neprimeranej tvrdosti zákonných ustanovení. Nakoľko žalobkyne boli v konaní iba čiastočne úspešné, vychádzajúc z ustanovenia § 255 ods. 2 CSP by ich súd zaviazal na náhradu trov konania v prospech žalovaných v rozsahu 66,68 % v pomere k celku. Vychádzajúc však z vyššie uvedených okolností prípadu, z toho, že dôvodom podania žaloby bolo nedôvodné zaťaženie nehnuteľností v spoluvlastníctve žalobkýň zápisom vecného bremena na list vlastníctva č. XXXX k. ú. T., súd o náhrade trov konania medzi stranami sporu rozhodol v zmysle ustanovenia § 257 CSP tak, že stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie podľa ust. § 357 písm. a) CSP, v lehote do 15 dní odo dňa doručenia uznesenia na Okresný súd Rožňava, v 3. vyhotoveniach.

Podľa ust. § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa odseku 3 uvedeného ustanovenia, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.